

ז יש מדקדקים שלא לאכול אגוזים ולחיים (פירוש אגוזים קטנים¹²) מפני שהם מרבים ביחה ונועה¹³ ומבטלים התפלה¹⁴;

ז ונוהגים לילך אל הנהר¹⁵ שיש בו דגים חיים¹⁶ לסימן שלא תשלוט בנו עין הרע ונפרה ונרבה כדגים¹⁷ ואומרים שם פסוק ישוב ירחמנו וגו' ותשליך וגו'¹⁸ וזבוב שיהיה מחוץ לעיר ויש לילך ביום ראשון של ראש השנה? אחר מנחה קודם שקיעת החמה ולומר פסוק מי אל כבוד וגו'¹⁹;

ח ונוהגין שלא ליטון ביום ראש השנה כדי שלא יישן מזלו²⁰ והיושב ובטל הרי זה כישן²¹ ויש נוהגים ליטון אחר הצות היום²²;

תקפד סדר קריאת התורה בראש השנה ובו מ' סעיפים:

א אין אומרים הלל בראש השנה ויום הכיפורים^א לפי שהקב"ה וישב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו ואך יאמרו שירה^ב ואותם האומרים תהלים בכל יום ואינן להם בראש השנה ויום הכיפורים אמירת הלל מותרים לומר כדרכן כיון שאין אומרים אותן דרך שירה רק דרך תחינה ובקשה^ג;

ב ונוהגים לומר אבינו מלכנו על הסדר^ד ויש שמדלגין בראש השנה אבינו מלכנו חטאנו לפניך לפי שאין אומרים וידוי בראש השנה^ה שלא ליתן פתחון פה למקטרגו אבל לומר פסוקים שיש בהן הוכרת חטא אין קפידא כיון שאינו דרך וידוי ואפילו וידוי ממש אין למועז בשעת התקיעות שהשמן הוא מעוררב ונכון הרבה להתנודות בלחש בין התקיעות^ו בשעה שהציבור אומרים יהי רצון מלפניך וכו'^ז;

ג צריך לומר סלה ומחל^ח מחה והעבר חטאתינו ופשעינו^י כי מחילה גדולה מסלחה^י ופשע גדול מחמאת^י וצריך לבקש תחלה על המועט ואח"כ מוסף והולך^י;

סימן תקפד

- א נדבכין י, ב, ר"ה לב, ב, מור וש"ע ס"א.
 ב ערכין שם. ר"ה שם. מור. מ"ז סק"א.
 ג ח"א סק"א.
 ד כלבו ס' סד (כה, ד). ח"א ס"א.
 ה כ"י ר"ה נותנין. ח"א סק"ב. ובסדר: אין לומר ב"ה אבינו מלכנו שיש בו הוכרת חטא או עון כגון אבינו מלכנו חטאנו לפניך או סלה ונחל וכו' וכיצא בה.
 ו תולעת יעקב ר"ה ר"ה שנינו בפרק ברזא. והוא בשל"ה מנסת ר"ה עמוד הדין (ריד, א) ר"ה לחיות.
 ז מנסת הגדולה ס' רחל הגב"ה מ"א שם.
 ח פרי עין חיים שער השופר פ"ה ר"ה נתיני הודווי והוא בשל"ה שם (ריד, ב) ר"ה אח"כ. מ"א שם. וכו"ה בסדרו.
 ט בסדרו אמירת יהי רצון הוא לאחר התקיעות. וראה מ"מ וציונים.
 י בנוסח אבינו מלכנו.
 יא ח"א סק"ג. ובסדרו כתב רבנו שלא לאמרו ב"ה, ושם: ונחל.
 יב מ"א סוף סק"ג. ובסדרו כתב רבנו שלא לאמרו, ושם: מחה והעבר פשענו.
 יג מ"א שם.
 יד ראה יומא י, ב; פשעים אלו המרדים... המצאתם אלו השגגות.
 טו מ"א ס' רתו סק"ג. ובלעיל ס' תקפב ס' ש"ע.

נג מ"א סק"ד.

- נג מנהיג' הלי שופר (ע' רפו). ח"א ס"ב. וראה לקמן ס' תקפב ס"ח.
 כה דרכי משה ס"א א, כשם מנהיג' רמ"א שם.
 נו מנהיגים (מירנא) ר"ה (ע' ק). מנהיג' הלי ר"ה (ע' רעו). רמ"א שם. ובסדרו: אל באר הגוים או מעין (פרי עין חיים שער השופר פ"ה ר"ה נכון).
 כז מנהיגים שם. דרכי משה ס"א ב. ח"א סק"ה.
 כח דרכי משה שם. ובסדרו: רומנים על עיני פקדא.
 כט מוכה ז, יג. מנהיגים שם (תשובה תרמננו). דרכי משה שם כשם מנהיג' רמ"א שם.
 ל ואם חל בשבת תולכים ביום ב' (רשימת חובות ד' ע' 9. אצור מנהיג' ה"ב' ע' קטו).
 לא מוכה שם יח. ח"א שם בשם כתבים (פרי עין חיים שם). וכו"ה בסדרו, וראה ענין שם. ומנהג ה"ב' לנער שוליו המלית קמן אחר סדר השליך (ראה פרי עין חיים שם. סידור האר"ח' וסידור השל"ה. תהנת ארמ"ר הרשב" בתורה אוי. ספר המנהגים – ה"ב' ע' 57).
 לב דרכי משה ס"א ב, במש' הירושלמי. ח"א ס"ב.
 לג ח"א סק"ג.
 לד מ"א שם כשם שער האר"י (פרי עין חיים שער השופר פ"ה ר"ה בענין השגגה).

הלכות ראש השנה תקפד-תקפה קצו

ך צריך לימור רוע גזר בנשימה אחת דהיינו שיקרע הוא יתברך הרוע שבגורה ומה שנשאר בגורה יהיה לרחמים¹⁰:

ה אין אומרים אבינו מלכנו בשבת¹¹ מפני שאסור להבוע צרכיו בשבת¹² ואפילו בערב שבת במנחה אין אומרים אותו¹³:

ז בראש השנה מאריכין בפיומים ובתפלות עד חצות היום¹⁴ לכל הפחות¹⁵ ואם חל בשבת אין להאריך יותר מחצות אבל כחול יכול להאריך יותר¹⁶ כמה דברים אמורים בפיומים ובתפלות אבל בניגונים אין להאריך יותר מחצות¹⁷ כיון שהוא יו"ט¹⁸:

ז מוציאין שני ספרי תורה¹⁹ בראשון קורין חמשה²⁰ מן וה' פקד את שרה²¹ עד פרשת העקרה²² לפי שבראש השנה נפקדה שרה²³ ואם הוא שבת קורין בו שבעה²⁴ ומפמור קורא בספר תורה שני בפרשת פנחס ובחודש השביעי²⁵ ומפמור בתחלת ספר שמואל²⁶ עד וירם קרן משיחו²⁷ לפי שגם חנה נפקדה בראש השנה²⁸:

ח ויש מקומות שנהגים לקרות התוקע ממנין חמשה העולים לספר תורה²⁹ ויש מקומות נהוגים לקרות גם המתפלל מוסף וכן ביום הכיפורים³⁰:

ט אם יש תינוק למול בראש השנה אין ממתניגים למולו עד אחר גמר התפלה³¹ משום דוריון מקדימין למצוה³² אלא מלין אותו אחר קריאת התורה קודם תקיעת שופר³³ לפי שעל ידי תקיעת שופר הקב"ה זוכר עקדת יצחק³⁴ טוב לסמוך המילה ברית אברהם ועקדת יצחק³⁵ כמה דברים אמורים במקום שמלין בבית הכנסת אבל במקום שנהגים למול כל אחר בביתו מלין אותו אחר יציאה מבית הכנסת³⁶:

תקפה סדר התקיעות מיושב וכו' ו"א סעיפים:

א צריך לתקוע מעומד¹ שנאמר² יום תרועה יהיה לכם ולהלן הוא אומר³ וספרתם לכם מה לכם האמור שם מעומד כמו שנתבאר בס' תפ"י⁴ אף כאן מעומד⁵ ולפיכך לא

לב מגילה לא, א. מור וש"ע שם.
לג מור וש"ע שם.
לד רש"י שם ד"ה מפמורין. לבוש שם. מ"א שם. והוא בגמרא ר"ה י"א, א.
לה כלבו סי' סד (כפ, מע"א). רמ"א סי' ב.
לו לבוש סי' ב. מ"א סק"י.
לז לבוש סי' ב.
לח פסחים ד, א. לבוש שם.
לט הגדה אשרי ר"ה פ"א סי' ה. שו"ע סי' ב.
מ ר"ה פ"ג, א. הובא לקמן סי' תקפ"ב.
מא ראה תרומת הדשן סי' רסו. לבוש שם. ע"י ט"ז סק"ב.
מב כנסת הגדולה הגב"י. הובא בג"א סק"י. וראה לקמן סי' תרכ"א סי' ב.
סימן תקפה
א הגדה ממ"ק סי' צב אות ה. טור וש"ע סי' א. וראה אהדות חיים הל' ציצית סי' כו, בשם הירושלמי (לעמוד לשירת כ"י כשעשתנו המצות).
ב בבביר כפ, א.
ג ויקרא כז, מז.
ד סוף ד.
ה הגדה ממ"ק שם. מור ולבוש סי' א. מ"ז סק"א.

טז ט"ז סי' תרכ"ב סק"י.
יז ר"ן ר"ה (מ, א) ד"ה גמ'. שולת הירביש סי' תקב. רמ"א סי' א.
יח ר"ן שם. רבי"ש שם. מ"א סק"י. וכדלעיל סי' קפח סי' ד וש"ע. וראה שער הבטלה פ"ז אות ב.
יט מעגלי צדק (אחרי מוסף פ"ו ב' ד"ה). מהר"ל הל' ר"ה (ע"י רפא). מ"א שם. וראה גם לקמן סי' תרב סי' ב (עש"ה) וש"ע.
כ מהר"ל סדר מוסף של ר"ה (ע"י ש). רמ"א סי' א.
כא מהר"ל שם. מ"א סק"ה.
כב יש"ש ביצה פ"ב סי' ד. מ"א שם. וראה לעיל סי' תקכ"ב סי' א. לקמן סי' תקנ"ו סי' וס"ו.
כג מ"א שם. וראה לעיל סי' תקכ"ב סוף סי' י.
כד ראה לקמן סי' תקנ"ו סי' ב.
כה מור וש"ע סי' ב. וראה גם לעיל סי' תפח סוף סי' ג.
כו מור וש"ע שם. וראה גם לעיל סי' תפח סי' וס"ו.
כז מגילה לא, א. מור וש"ע שם.
כח מור וש"ע שם.
כט ר"ן שם (י, ב) ד"ה גמ'. לבוש סי' ב. מ"א סק"ה. והוא בגמרא ר"ה י, מע"ב.
ל מור וש"ע שם. וראה גם לעיל סי' רפב סי' א וס"ב. לא חשונה מזינה פ"ד ל, ב. מור וש"ע שם.